

Inhoud

Inleiding

Het beste van Tanzania en Zanzibar	6
Land van legenden.....	17
De bevolking.....	19

Geschiedenis & Karakteristieken

Belangrijke data.....	28
De eerste bewoners.....	33
🔍 De familie Leakey.....	37
Handel aan de Swahilikust.....	39
🔍 Slaven en specerijen.....	40
Imperialistische ambities.....	45
🔍 Zending en missie.....	49
Het koloniale tijdperk.....	51
Onafhankelijkheid.....	55
🔍 President Nyerere.....	59
Muziek, dans en beeldende kunst..	63
Het landschap.....	69
Op safari.....	77
Zoogdieren.....	82
🔍 De olifantencan.....	97
📦 Bedreigde en endemische dieren.....	98
Vogels.....	101
Reptielen en amfibieën.....	106
🔍 Insecten en spinnen.....	109

Reizen door Tanzania en Zanzibar

Inleiding.....	117
📦 Dar es Salaam.....	121
📦 De noordkust en Usambara.....	131
📦 Arusha en Kilimanjaro.....	141
🔍 De Kilimanjaro beklimmen	153
📦 De noordelijke safariroute.....	155
🔍 De Grote Trek.....	172
📦 De Masai: nomaden van de vlakten.....	176
📦 West- en Centraal-Tanzania.....	179
🔍 Jane en de chimpansees.....	184
📦 De zuidelijke parken en de Tanzam Highway.....	189
🔍 Selous.....	199
📦 Mbeya en het Nyasameer.....	201
🔍 De TAZARA-spoorlijn.....	207
📦 De zuidkust.....	209
📦 Zanzibar en Pemba.....	215
🔍 De Swahili-architectuur.....	224
🔍 Duiken bij de koraalriffen ...	236
📦 De Swahili.....	238

Reisinformatie

Vervoer	242
Praktische informatie	246
Taal	263
Lezenswaard	265

Voor een volledige inhoudsopgave van de Reisinformatie zie pagina 241.

Fotoverantwoording	267
Colofon	268
Index	269

Kaarten

Tanzania	118
Dar es Salaam	124
De noordkust en Usambara	132
Arusha en omgeving	142
Arusha en Kilimanjaro	146
De Kilimanjaro	151
De noordelijke safariroute	158
Ngorongoro Conservation Area	166
Serengeti National Park	174
West- en Centraal-Tanzania	180
De zuidelijke parken en de Tanzam Highway	190
Mbeya en het Nyasameer	202
De zuidkust	210
Zanzibar	216
Stone Town	218
Pemba	235

Voorflap Tanzania

Achterflap Nationale parken
en reservaten

HET BESTE VAN TANZANIA EN ZANZIBAR: TOPBEZIENSWAARDIGHEDEN

△ **Serengeti National Park.** Het misschien wel mooiste wildreservaat van Oost-Afrika is het toneel van de Grote Trek, tijdens welke acht miljoen hoeven, vooral van gnoes en zebra's, over de vlakten denderen in de zoektocht naar vers jong gras. *Zie blz. 170.*

▽ **Ngorongoro-krater.** Deze immense, wonderschone caldeira is het leefgebied van circa 30.000 grote dieren, waaronder talloze leeuwen en gevlekte hyena's, machtige olifantenbullen en enkele van de laatste zwarte neushoorns van Oost-Afrika. *Zie blz. 166.*

△ **Mount Kilimanjaro.** De met sneeuw bedekte Kilimanjaro is de hoogste berg van Afrika én de hoogste vrijstaande berg ter wereld. Bovendien is het een van de hoogste toppen op aarde die u zonder technisch klimmen kunt bereiken. *Zie blz. 153.*

▽ **Stone Town, Zanzibar.** Met zijn rijke, 19e-eeuwse Omaanse architectuur en ontspannen Swahilisfeer is het historische Stone Town op het legendarische specerijeneiland Zanzibar de meest bevredigende stedelijke bestemming van Tanzania. *Zie blz. 217.*

△ **Chimpansees in Mahale/Gombe Stream.** Er zijn geen betere plekken in Afrika om deze nauwe verwanten van de mens in het wild te zien dan deze twee nationale parken. De dieren worden al sinds de jaren zestig bestudeerd. *Zie blz. 184.*

△ **Selous Game Reserve.** Het grootste reservaat van Afrika biedt uitstekende mogelijkheden om lopend of per boot wild te observeren. De actie concentreert zich rond de Rufiji, die met zijn zijarmen en plassen een natte wildernis vormt waarin het wemelt van de nijlpaarden, krokodillen en watervogels. *Zie blz. 189.*

△ **Kilwa Kisiwani.** Het eiland Kilwa was in de Middeleeuwen het belangrijkste handelscentrum langs de Oost-Afrikaanse kust. Nu is het bezaaid met indrukwekkende ruïnes van verlaten moskeeën, paleizen en andere Swahiligebouwen. *Zie blz. 210.*

△ **Lake Natron en Ol Doinyo Lengai.** Lake Natron is het grootste, meest afgelegen meer op de bodem van de oostelijke Rift Valley in Tanzania. Op de achtergrond doemt Ol Doinyo Lengai op, de actiefste vulkaan van het gebied. De Masai noemen hem de Berg van God. *Zie blz. 162.*

△ **Stranden aan de oostkust, Zanzibar.** Langs de kusten van Tanzania liggen prachtige stranden, maar die aan de oostkust van Zanzibar zijn onovertroffen; nergens is het zand zo oogverblindend wit en de zee zo ongelooflijk blauw als hier. *Zie blz. 231.*

▽ **Ruaha National Park.** Wild observeren begint zodra u dit afgelegen park betreedt. Aan de oevers van de Ruaha leven talloze olifanten, leeuwen, luipaarden en antilopen, waaronder de sabel- en de paardantilope en de grote koedoe. *Zie blz. 192.*

HET BESTE VAN TANZANIA EN ZANZIBAR: ANDERE HOOGTEPUNTEN

Olifanten observeren tijdens een safari.

DE LEUKSTE ACTIEVE VAKANTIES

In een luchtballon boven de Serengeti.

De zon komt op en hult de schitterende habitats van het beroemdste wildreservaat ter wereld in een warme gloed.

Zie blz. 173.

Safari te paard. Menig ruiter droomt ervan om naast een kudde zebra's of gnoes te galopperen. In Tanzania kunt u die droom waarmaken (www.makoa-farm.com).

Naar de top van de Kilimanjaro. De beklimming van de Kilimanjaro neemt minimaal vijf dagen in beslag. *Zie vanaf blz. 147.*

Een tentenkamp op Mount Kilimanjaro.

Duiken en snorkelen voor de Swahilikust.

De mooiste duiklocaties zijn Mnemba Island, het Mafia Island Marine Park en Misali Island. Hier – en op andere locaties – kunt u ook snorkelen en honderden soorten rifvissen bewonderen. *Zie blz. 236-237.*

Wandelen in de Usambara Mountains.

Het prachtige landschap, de lokale cultuur en zeldzame fauna van het bergbos bieden een fantastisch goedkope alternatief voor de Kilimanjaro. *Zie blz. 137.*

DE EXCLUSIEFSTE KAMPEN EN LODGES

&Beyond Klein's Camp.

Voortreffelijke wildritten met gidsen op een grote particuliere concessie aan de Serengeti worden hier gecombineerd met prachtige, op een helling gelegen huisjes (www.andbeyond.com/kleins-camp).

Manyara Ranch. Dit exclusieve kamp in een wildcorridor tussen de nationale parken Lake Manyara en Tarangire biedt uitstekende nachtritten en wandelsafari's met een gids (www.manyararanch.com).

Sayari Camp. Dit stijlvolle, prachtig gelegen kleine kamp in de Serengeti is een ideale locatie om gnoes te observeren die de Mara oversteken tijdens de Grote Trek (www.mirusjourneys.com/africa/tanzania).

Lamai Serengeti. Deze super-de-luxe lodge ligt op een stel beboste kopjes in een deel van de noordelijke Serengeti dat bekendstaat om zijn grote troepen leeuwen (www.nomad-tanzania.com).

&Beyond Ngorongoro Crater Lodge. Een barokpaleisje midden in de Afrikaanse bush; deze weelderige lodge op de rand van de magnifieke Ngorongoro-krater gaat tot extremen (www.andbeyond.com/ngorongoro-crater-lodge).

Chumbe Island. Een ecovriendelijke lodge aan het strand op een bebost privé-eilandje. De riffen voor de kust behoren tot de mooiste snorkellocaties van Oost-Afrika (www.chumbeisland.com/accommodation).

DE BESTE VOGELLOCATIES

Amani Nature Reserve.

De beste vogellocatie in de Usambara Mountains, rond de botanische tuin, waar u de groenkop-wielewaal en enkele endemische soorten van de Eastern Arcs kunt zien. *Zie blz. 137.*

Udzungwa en Kilombero.

De Udzungwa Mountains - die gedeeltelijk zijn beschermd als nationaal park - en de aangrenzende Kilombero Floodplain herbergen tal van endemische vogelsoorten. *Zie blz. 196 en 197.*

Lake Manyara National Park.

Dit juweeltje op de noordelijke safariroute staat vooral bekend om de leeuwen die in bomen klimmen, maar herbergt ook een groot aantal roof- en watervogels. *Zie blz. 161.*

Arusha National Park.

In dit park kunt u soorten zien die specifiek zijn voor het hooglandbos, zoals de bontgekleurde Hartlaubs toerako, maar ook flamingo's en andere watervogels. *Zie blz. 144.*

SAFARI'S BUITEN DE GEBAADE PADEN

Tarangire National Park.

Het is niet eenvoudig te zeggen wat het aantrekkelijkste aan dit onderschatte park is: de olifantenkudden met hun schattige jongen of de oeroude baobabs. *Zie blz. 156.*

Katavi National Park.

Het meest afgelegen, minst bezochte grote safarireservaat van Oost-Afrika herbergt talloze nijlpaarden, buffels, olifanten en leeuwen. *Zie blz. 186.*

Saadani National Park.

Het weinig bezochte Saadani-reservaat, waar 'the bush meets the beach', is de enige plek in Oost-Afrika waar u olifanten en leeuwen aan het water van de Indische Oceaan ziet. *Zie blz. 134.*

Grumeti Game Reserve.

Dit wildreservaat ligt op de noordelijke trekroute van de gnoes, die in juni en juli met honderdduizenden tegelijk de Grumeti oversteken. *Zie blz. 175.*

Olifanten en een baobab tegen zonsondergang in het Tarangire National Park.

Vlucht in een luchtballon boven het Serengeti National Park tijdens de Grote Trek van de gnoes.

CULTUUR EN GESCHIEDENIS

Hadza bij Lake Eyasi.

De Hadza gaan met pijl en boog op jacht, zoeken honing en verzamelen geneeskrachtige en eetbare planten. U kunt met ze mee. *Zie blz. 164-166.*

Oldupai-kloof.

Paleontologen hebben in de Oldupai-kloof talloze belangwekkende fossielen opgegraven, van de resten van mensachtigen van 1,75 miljoen jaar geleden tot die van inmiddels uitgestorven dieren. *Zie blz. 170.*

Bagamoyo en de Kaole Ruins.

De 19e-eeuwse havenstad Bagamoyo, ooit het centrum van de slaven- en ivoorhandel met Zanzibar, ligt dicht bij de ruïnes van de middeleeuwse stad Kaole. *Zie blz. 131-133.*

Kondoa Rock Art Site.

Deze schatkamer van prehistorische rotskunst

op de granieten rotswanden in noordelijk Centraal-Tanzania is het minst bekende Werelderfgoed van het land. *Zie blz. 159.*

Masai-manyatta. Breng een bezoek aan een van de manyattas, de kralen van de charismatische Masaiherders, in de buurt van Lake Manyara en de Ngorongoro-krater. *Zie blz. 161, 166 en 176-177.*

Mwaka Kogwa. Deze vierdaagse viering van het Shirazi-nieuwjaar vindt eind juli plaats in het dorp Makunduchi in het zuiden van Zanzibar. *Zie blz. 231.*

Tingatinga. De mooiste Tingatinga-schilderijen geven een levendig beeld van dieren en mensen in Tanzania, soms met een politieke ondertoon. *Zie blz. 63.*

DE BEVOLKING

Tanzania is een Afrikaans succesverhaal, een land waarin de vele verschillende stammen en culturen een harmonieuze, gastvrije levenswijze hebben ontwikkeld.

Twee Masaikrijgers in roodgeruite gewaden, houten speren met metalen punten stevig tegen zich aan geklemd, lopen ontspannen door Sokoine Avenue in Arusha en praten geanimeerd in hun gutturale moedertaal, het Maa. Een irritant, vaag bekend gepiep weerklinkt, waarna een van de mannen diep in zijn gewaad tast en een mobieltje tevoorschijn haalt. Hij drukt op een toets, brengt het toestel naar zijn oor, blaft een alledaagse Swahili-groet - *'Mambo!'* - en schakelt zodra hij de beller heeft herkend over op het Engels, de tweede nationale taal van Tanzania: *'Me? Ah, I'm well, very well, thank you!'*

Dit soort licht bevreedende situaties zet westerse vooroordelen over tradities en de moderne tijd in Afrika op hun kop en legt de alledaagse realiteit van Tanzania bloot. Op het eerste gezicht is het land een wirwar van schijnbaar onoverbrugbare tegenstellingen, maar het nationaal bewustzijn is er sterk. Hier wonen meer stammen dan in welk Afrikaans land dan ook en bestaan de islam, het christendom en animistische geloven naast elkaar. De inwoners hebben een hang naar conservatisme en traditie, maar omarmen de nieuwste technologieën enthousiast.

Arusha, de 'safarivoorstad' van Tanzania, moet per inwoner wel de hoogste concentratie terreinwagens, internetcafés en schotelantennes van equatoriaal Afrika hebben. En toch loopt de weg naar de wildparken van het noorden amper 20 km van de stad vandaan door open vlakten waar traditioneel geklede herdersvolken stug vasthouden aan een levenswijze die slechts in weinig afwijkt van die van hun voorouders.

De bevolking van Tanzania

Waar tussen deze twee uitersten in bevindt zich het echte Tanzania? De huidige bevolking van

Een kleermaker in Pangani.

ruim 55 miljoen mensen bestaat uit minstens 120 verschillende stammen (een gangbare term in Tanzania). De oudste bevolkingsgroep, de Hadza, woont rond Lake Eyasi (zie blz. 164) en is nog maar gering in aantal. De Hadza zijn de enige culturele erfgenamen van de nomadische jagers-verzamelaars die ooit door grote delen van het Tanzaniaanse binnenland zwierven en een rijke artistieke erfenis achterlieten in de vorm van vele rotsschilderingen in de heuvels van het district Kondoa. Rond 1000 v.Chr. maakten de eerste landbouwers hun opwachting in de regio. Ze spraken een Koesjitijsche taal en worden vandaag de dag nog vertegenwoordigd door de Iraqw, die in het hoogland rond Karatu en Mbulu wonen en beweren van Arabische komaf te zijn.

grote gasvelden ontdekt, zoals in het stroomgebied van de Ruvu nabij Dar es Salaam. De snelle ontwikkeling van deze industrie heeft geleid tot de aanleg van een gaspijplijn van Tanzania naar Oeganda en de bouw van een lng-fabriek in Lindi, waar aardgas vloeibaar wordt gemaakt.

Nationale parken

Opmerkelijk genoeg is maar liefst een kwart van Tanzania aangemerkt als nationaal park, wildreservaat of gebied met enige andere vorm van wild- of faunabeheer. Dit weerspiegelt zowel

hoogteverschillen, waardoor binnen één klein gebied verschillende habitats kunnen voorkomen. Zo beslaat het landoppervlak rond het meer in het Lake Manyara National Park slechts 100 km², maar lopen de habitats uiteen van dichte grondwaterbossen en open acaciabos tot open grasland, oeverbegroeiing en moerassen.

Ecologische zones in het laagland

De Tanzaniaanse habitats kunnen globaal als volgt worden ingedeeld: acacia-savanne, *miombo*-bos, laaglandregenwoud, rivier- en altijd-

Het silhouet van een acacia bij zonsondergang in het Serengeti National Park.

de grote variatie aan habitats als het belang van natuurbeheer voor het toerisme en de jacht.

De noordelijke safariroute vanuit Arusha is het meest ontwikkeld. De route voert door het Serengeti National Park, de Ngorongoro Conservation Area, de nationale parken Lake Manyara en Tarangire en natuurlijk de nationale parken Mount Kilimanjaro en Arusha. De zuidelijke safariroute, met Dar es Salaam als vertrekpunt, concentreert zich vooral op het Selous Game Reserve en de nationale parken Ruaha en Mikumi.

Dankzij de zeer gevarieerde topografie van Tanzania zijn bijna alle belangrijke Afrikaanse habitats in het land vertegenwoordigd. De grote uitzondering is het aride woestijngebied. De ecologische zones worden vooral bepaald door

DE KOORTSBOOM

De *Acacia xanthophloea* kreeg zijn Engelse naam *fever tree* ('koortsboom') van de eerste blanke reizigers. De boom groeit vooral op de oevers van rivieren en meren - mooie, schaduwrijke plekken om een kamp op te slaan, maar ook broedplaatsen van muskieten. De reizigers schreven hun koortsaanvallen toe aan de bomen: de poederige, gelige bast zag er in hun ogen verdacht uit. Inmiddels weten we dat de malariamug de boosdoener is. De boom, een van de mooiste acaciasoorten, is eenvoudig te herkennen aan zijn gelige bast en afgeplatte kruin. Het wortelstelsel blijft vrij dicht aan de oppervlakte, zodat het in verzadigde kleigrond niet 'verzuipt'.

OP SAFARI

In het Swahili betekent *safari* gewoon 'lange reis', maar voor de toerist staat het voor opwindende ontmoetingen met de wilde dieren van Afrika.

Verhalen van grootschalige jachtexpedities compleet met dragers zijn nog overal in Tanzania te horen, onsterfelijk gemaakt door de avonturen van glamoureuze jagers op groot wild zoals Ernest Hemingway. Hoewel niet die jachtpartijen, maar fotosafari's inmiddels de ruggengraat van het Tanzaniaanse toerisme vormen, gaan beide soorten safari terug tot een veel oudere interactie tussen mens en dier.

Voedsel of handel?

Waarschijnlijk heeft de drang van de mens om te willen jagen geleid tot de ontwikkeling van de eerste werktuigen, van schrapers om dieren te villen tot pijlpunten om ze te schieten. Op verschillende rotsschilderingen in Tanzania zijn mensen te zien die op jacht zijn. Rond Lake Eyasi, ten zuidwesten van Ngorongoro, leven nog kleine groepen nomadische jagers-verzamelaars. Deze Hadza (zie blz. 164) hebben een grondige kennis van hun woonomgeving en jachtgebied ontwikkeld. Ze gebruiken plantaardige giften om hun pijlpunten nog dodelijker te maken. De Hadza zijn bedreven jagers en kundige spoorzoekers, maar ze klimmen ook in bomen om die als uitkijkpost te benutten. Soms bootsen ze dieren zelfs na om ze te misleiden tijdens de jacht.

Andere stammen, waaronder die van de Masaiherders, leven sinds jaar en dag harmonieus samen met het wild, dat ze hun 'tweede vee' noemen. Alleen in barre tijden jagen ze op wild voor voedsel. Toch was een jonge Masaikrijger (*morán*) vroeger pas een man en genoot hij pas status als hij een leeuw had gedood. Tegenwoordig geldt die regel niet meer in initiatieriten.

De voorhandel gaat terug tot de dagen van het oude Rome. Het staat vast dat er al in de 7e eeuw Arabische karavanen rondtrokken. Tegen de tijd

Kijken naar buffels en zebra's, Mikumi National Park.

dat de Britten arriveerden, maakte het afslachten van olifanten om hun slagstanden deel uit van een goed geolied handelsnetwerk. De handelaars namen onderweg slaven gevangen, die het ivoor naar de kust moesten dragen.

De Arabieren voorzagen de Afrikaanse jagers van geweren. Halverwege de 19e eeuw werden in Kenia, Oeganda en Tanzania naar schatting 30.000 olifanten per jaar gedood. Tegen 1880 waren het er al 60.000-70.000.

Op trofeeënjacht

De jacht om trofeeën begon met de komst van victoriaanse grootwildjagers die het zuiden van het continent achter zich lieten omdat daar het wildbestand inmiddels was gedecimeerd.

DE OLIFANTENCLAN

Afrikaanse olifanten kennen een zeer complexe sociale structuur en versterken hun onderlinge band op vele manieren.

Afrikaanse olifanten vertonen een boeiend sociaal gedrag. De kernkudde bestaat uit een familiegroep die geleid wordt door de oudste koe. De wijsheid van deze matriarch en haar kennis van het landschap zijn van vitaal belang wanneer voedsel schaars is. De familiegroep bestaat uit circa 10 dieren (koeien en hun jongen) en onderhoudt nauwe banden met andere groepen die tot de familie behoren. Zo'n grotere groep telt 30 of meer leden, die al gauw de helft van hun tijd met elkaar doorbrengen. Een grote kudde van 5-15 verwante familiegroepen heet een clan.

In het regenseizoen komen de olifanten samen in grote kuddes die wel 500 dieren kunnen tellen. Wanneer twee families elkaar weer tegenkomen, begroeten ze elkaar met veel getrompetter, gerommel, gepoep en geplas. Slurven worden verstrengeld, lijven afgetast en geaaid terwijl de dieren de kennismaking hernieuwen. Wanneer het water na verloop van tijd opdroogt en het voedsel schaarser wordt, splitsen de familiegroepen zich weer op, maar ze blijven contact houden.

Olifanten kunnen infrageluid produceren waarmee ze over afstanden tot wel 10 km met elkaar kunnen communiceren. Het menselijk oor kan die lage frequentie niet waarnemen. Het lage gerommel dat olifanten soms voortbrengen, een contactgeluid, kunnen we net wél horen. Ze gebruiken hun slurf voor het klassieke getrompetter dat ze zowel bij woede als bij uitgelatenheid laten horen.

De kalfjes worden 's nachts geboren en wegen dan circa 100 kg. Ze passen onder de buik van de moeder tot ze ongeveer zes maanden oud zijn. De moeder gebruikt haar slurf en poten om het jong onder haar buik naar haar tepels te leiden of tegen de zon te beschermen. Tijdens de trek houdt ze zijn staart vast om het kleintje de goede kant op te sturen. Ze helpt het op steile plekken omhoog en ze houdt het koel door het nat te sproeien. Wanneer het jong iets groter is, gaan zijn oudere zussen helpen bij de opvoeding: een voorbereiding op het moederschap.

Als een kalf in de problemen raakt, vormt de familiegroep er direct een beschermende kring omheen. Dit doen ze ook als een dier gewond is, waarbij ze het met hun slagstanden ondersteunen of overeind helpen. Gaat een olifant dood, dan geven de familieleden duidelijk blijk van verdriet; soms bedekken ze het lijf zelfs met takken.

Afrikaanse olifanten, Serengeti National Park.

Jonge bullen worden uit de familiegroep verdreven als ze te onstuimig worden. Ze zoeken elkaar op in losse vrijgezellenkuddes van circa 20 dieren, die gedurende korte of lange tijd met elkaar optrekken. Wanneer de clans in de regentijd samenkomen, worden ze vaak opgezocht door een bronstige bul. Deze maakt zijn paardrift kenbaar door een sterk ruikende stof af te scheiden uit een klier aan weerszijden van zijn kop, urine te druppelen en bij vlagen agressief gedrag te vertonen. Jonge bullen zijn slechts enkele dagen bronstig, bullen op het top punt van hun kracht wel 4-5 maanden.

Een koe is elke 3-5 jaar gedurende 2-6 dagen tochtig. De bul achtervolgt haar kort, legt zijn slurf op haar rug om zijn paardrift te tonen en verheft zich dan op zijn achterpoten. De penetratie duurt maar 45 seconden, waarna de koe een 'gil' geeft en haar familie luid trompetterend om haar heen komt staan, alsof ze hun goedkeuring willen tonen.

REIZEN DOOR TANZANIA EN ZANZIBAR

Een gedetailleerde gids van Tanzania en Zanzibar, waarbij de belangrijkste bestemmingen met een cijfer (of letter) zijn aangegeven op de kaartjes (bijvoorbeeld ❶).

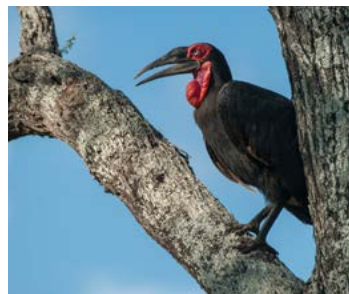
Het huis van Tippu Tip in Stone Town.

Stelt u zich voor dat u in een dicht bergbos op 600 m hoogte aan de rand van een steilte staat. Vlinders dansen in het zonlicht, apen slingeren door de boomkruinen. In de diepte aan uw voeten ontvouwt zich een reusachtige caldeira, waar de schaduwen van wolken over de goudgele grasvlakte jagen. In het midden van de krater hangt een roze waas over het blauw van een meertje. Her en der ontwaart u witte, grijze en zwarte stippen. Door uw verrekijker verandert het roze waas in een zwerm flamingo's; de witte stippen blijken safari-voertuigen, de grijze en zwarte stippen zijn olifanten en Kaapse buffels.

Dit is de Ngorongoro-krater, een van de mooiste, rijkste wildreservaten ter wereld. Een paar uur rijden naar het westen wacht u de uitgestrekte Serengetisteppe, waar zich het schouwspel van de Grote Trek van circa 2 miljoen gnoes, zebra's en antilopen voltrekt. Een rit van een paar uur naar het oosten brengt u naar de voet van de Kilimanjaro; zijn afgeronde, met gletsjers bedekte top steekt boven de wolken uit. Ga zuidwaarts naar Tarangire, waar leeuwen in de schaduw onder de bomen luieren en dikke baobabs als wachters boven het rode stof uit torenen. Nog verder naar het zuiden voert de weg langs de eeuwenoude, mysterieuze rotsschilderingen van Kondoa en dan verder naar de machtige Rufiji, die zich door het Selous Game Reserve slingert.

In het westen liggen de Grote Meren: het diepe, heldere water van het Tanganyikameer, dat honderden soorten prachtig gekleurde vissen herbergt. Op de oevers bieden de oerbossen van de nationale parken Gombe Stream en Mahale Mountains bescherming aan enkele van de laatste gezonde chimpanseekolonies van Afrika. Hoe anders is het loodgrijze water van het Victoriameer, dat vrijwel altijd gehuld is in een ongenaakbare, mysterieuze nevel - zo toepasselijk voor de bron van de Nijl.

Maar misschien wilt u liever de schitterende kust verkennen. Hier wachten u de bedrijvigheid van Dar es Salaam, de ruïnes van de middeleeuwse stad Kilwa en sfeervolle Swahiliplaatsen zoals Bagamoyo en Pangani. Een korte vlucht brengt u naar de eilanden van Zanzibar met hun hagelwitte stranden, turquoise zee, geurige kruidnagelplantages en koraalriffen met bontgekleurde vissen. Eigenlijk maakt het niet uit waar u naartoe gaat: Tanzania biedt genoeg inspiratie om u een leven lang op pad te houden.

Zuidelijke hoornraaf, Tarangire National Park.

DAR ES SALAAM

Ook al is het niet de officiële hoofdstad, Dar es Salaam is zonder enige twijfel het bruisende economische en bestuurlijke hart van Tanzania.

Dar es Salaam is een boeiende, aantrekkelijke stad als u weet waar u moet kijken. Toen de Britse ontdekkingsreiziger en diplomaat Frederic Elton het in 1873 bezocht, schreef hij: 'Dit is een prachtige plaats, omringd door een groen en bosrijk landschap.' Zestig jaar later was er nog niet veel veranderd, getuige de woorden van auteur Roald Dahl: 'Langs de randen van een uitgestrekte lagune met rimpelend blauw water lagen zachtgele, bijna witte stranden. Golven spoelden kalm het zand op, waar kokospalmen met kleine, groene bladertooien groeiden.'

De kabbelende, blauwe lagune van weleer is veranderd in een traag golvende, troebele watermassa. Dahls paradijselijke stranden zijn er nog wel, maar u moet er echt naar zoeken. Niettemin loont het de moeite om tijd uit te trekken voor Dar es Salaam; de charme van deze stad schuilt in zijn architectuur, zijn inwoners, markten en musea.

Het Huis van de Vrede

In 1862 was Dar es Salaam nog een gewoon vissersdorpje, dat Mzizima heette. Sultan Majid van Zanzibar was echter zo onder de indruk van de natuurlijke haven en de omgeving dat hij het tot handelscentrum verhief. In 1886 liet hij er een paleis van koraalsteen bouwen, dat hij *Dari Salaam*, Huis van de Vrede, noemde.

De Arabische nederzetting groeide uit tot een echte stad. In 1870 overleed

Majid. Hij werd opgevolgd door zijn halfbroer Barghash, die niet in de stad geïnteresseerd was. De noordelijker gelegen haven Bagamoyo, het eindstation van de slavenkaravanen uit het binnenland en een belangrijk scheepsbouwcentrum, steeg in aanzien (zie blz. 131).

In de jaren tachtig van de 19e eeuw werd in Dar es Salaam een zendingspost gevestigd. In 1891 werd het de zetel van het Duitse koloniaal bestuur, dat de diepere, meer beschutte haven van de stad veiliger achtte voor stoomschepen dan Bagamoyo. Dar es

Kaart blz. 124

De Kivukoni-vismarkt.

best te voet observeren, maar wilt u van dichterbij een blik werpen op de talloze nijlpaarden in het meer, laat u dan tegen een kleine vergoeding meenemen door een van de lokale vissers. U kunt dit regelen via de vestigingen van Kahembe Trekking and Cultural Safaris (mobiel 07-84397477; www.kahembeculturalsafaris.com), een in Babati gevestigd bedrijfje. Dit organiseert ook tochten met overnachtingen in de rustieke *bomas* van de nomadische herdersvolken in dit gebied.

Het middelpunt van het ecotoerisme rond Babati wordt gevormd door de 3417 m hoge **Mount Hanang** ⑤, een uitgedoofde vulkaan en de op twee na hoogste berg van Tanzania. Bij helder weer is de berg op honderden kilometers afstand te zien. Hij kan in één, zeer lange dag beklommen worden; ervaren bergwandelaars moeten op minimaal 12 uur voor de heen- en terugweg rekenen. Realistischer is een trektocht van twee dagen, waarbij u overnacht in een grot of een tent. Ervaren reizigers met een goede uitrusting kunnen een trektocht regelen in het plaatsje **Ka-**

tesh ⑥ aan de zuidelijke voet van de berg. Het is echter veiliger om een arrangement te boeken via Kahembe Enterprises, dat met gidsen werkt die Engels spreken en veel ervaring hebben met de berg. Aangezien Mount Hanang buiten de nationale parken ligt, zijn trektochten naar de top zeer betaalbaar in vergelijking met de beklimming van de Kilimanjaro of Mount Meru.

Euwenoude rotskunst

Zo'n 100 km ten zuiden van Babati ligt **Kondoa**, op de noordoever van de gelijknamige rivier. De naam van het stoffige plaatsje keert terug in de **Kondoa Rock Art Site** ⑦, een fascinerende schatkamer van prehistorische schilderingen op de granieten rotswanden en overhangende rotsen van noordelijk Centraal-Tanzania. In 2006 werd de streek op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO gezet. Hoewel er in de wijde omgeving van Kondoa honderden van dergelijke schilderingen te vinden zijn, is er bijna niets bekend over de makers, behalve wat kan worden afgeleid uit hun vervagende nala-

De nationale parken Lake Manyara en Tarangire staan bekend om de leeuwen die in bomen klimmen.

De trek van miljoenen gnoes en zebra's door het ecosysteem van de Serengeti is het grootste zoogdierenspektakel van Oost-Afrika.

Stelt u zich een colonne gnoes voor, 40 km lang, twee of drie dieren naast elkaar, die urenlang geduldig over de vlakke sjokt. Vermenigvuldig dit aantal tot u ongeveer 1,5 miljoen gnoes hebt, plus zo'n 300.000 zebra's, nog eens 300.000 Thomsongazelles en pakweg 30.000 Grantgazelles, allemaal op zoek naar vers jong gras. Stelt u zich dan voor dat het meer dan twee weken duurt voordat deze colonne voorbij is getrokken. Bedenk hoe de dieren tegen de avond dicht tegen elkaar aan bescherming zoeken in veilige kudden, of hoe ze in paniek over elkaars rug heen klauteren om de overkant van de rivier te bereiken. Luister in gedachten naar het gebrul en de kakelen-de lach van de leeuwen en hyena's die de randen van

Een kudde gnoes steekt de rivier Mara over in het noorden van het Serengeti National Park.

de kudden afspeuren naar verzwakte dieren. Nu hebt u een beetje een idee van het ontzagwekkende spektakel van de Grote Trek in de Serengeti.

De verschillende soorten dieren die de trektocht maken, leven vreedzaam naast elkaar. Elke soort vervult zijn eigen rol in de uitgebalanceerde cyclus die al die dieren tezamen in staat stelt de maximale hoeveelheid voedsel uit een bepaald gebied te betrekken. De cyclus begint met de olifanten die de bossen openbreken, de zware Kaapse buffels en nijlpaarden die het taaie, lange gras uitdunnen en de antilopen zoals de topi's, elandantilopen en hartebeesten, die een eigen, veel kortere migratieroute langs de randen van de bossen volgen.

De gnoes zijn de meest toegewijde reizigers in de zoektocht naar het meest malse gras. De zebra's zijn minder kieskeurig: ze gaan voor kwantiteit en hoeven daarom minder ver te reizen. In hun kielzog volgen de kleinere gazelles. De goede neus van de gnoes, het gezichtsvermogen van de zebra's en het scherpe gehoor van de gazelles vormen bij elkaar een fantastisch waarschuwingssysteem, terwijl de enorme kudden bescherming bieden aan het individu. Al die factoren zijn onontbeerlijk, want de roofdieren wachten in drommen hun kans af.

De Grote Trek door de Serengeti, een trage mars van circa 3000 km met de wijzers van de klok mee, neemt in feite een heel jaar in beslag. De cyclus begint in mei als de zuidelijke vlakten verdorren en de kudden zich opmaken voor hun trage opmars naar het noorden door de Western Corridor. Dit is ook de paartijd, tijdens welke de stieren tot uitputtens toe een harem veroveren en verdedigen.

Eind juni bereiken de gnoes de noordelijke Serengeti en de Masai Mara. Ze blijven hier tot september, waarna ze de regens weer zuidwaarts volgen. Tegen november bereiken ze de vlakten in het zuiden, waar ze zich te goed doen aan het gras. In februari-maart kalft binnen drie weken meer dan 90 procent van de vrouwtjes (circa een half miljoen dieren). De kalfjes kunnen binnen zeven minuten staan en binnen twee dagen harder rennen dan een leeuw, maar toch worden de roofdieren vet in deze tijd. De kudden blijven hier tot de jongen voldoende kracht hebben opgedaan en het gras verdort. Dan begint de cyclus weer van voren af aan.

DE ZUIDELIJKE PARKEN EN DE TANZAM HIGHWAY

Voor de liefhebber is de zuidelijke safariroute nog beter dan de noordelijke, een magnifieke wildernis waar het wemelt van het wild en waar bijzonder weinig toeristen komen.

Kaart blz. 190

Het **Selous Game Reserve** ❶ heeft een nauwelijks te bevatten omvang. Met zijn 47.500 km², anderhalf keer de oppervlakte van Zwitserland, is het het grootste beschermde natuurgebied van Tanzania. Bovendien vormt het de kern van een grensoverschrijdend ecosysteem van 155.000 km² dat het leefgebied vormt van enkele van de grootste kudde Kaapse buffels (150.000 dieren), nijlpaarden (40.000) en sabelantilopen (8000) die nog op aarde voorkomen. Ook de olifantenpopulatie was met 110.000 dieren ooit omvangrijk, maar als gevolg van stroperspraktijken is deze gedecimeerd tot 15.000 (2016).

Touroperators schermen maar al te graag met deze indrukwekkende cijfers, maar enigszins misleidend zijn ze wel. De belangrijkste levensader van het Selous Game Reserve, de rivier **Rufiji**, verdeelt deze semi-aride wildernis in twee zeer ongelijke sectoren: een immens, vrijwel ondoordringbaar zuidelijk blok dat het exclusieve domein van commerciële jachtbedrijven is en een compacter noordelijk blok dat circa 8 procent van het totale oppervlak van het Selous beslaat en aan minder bloeddorstige vormen van toerisme is gewijd. Het Selous is een prachtig wildreservaat, maar de cijfers zijn overdreven.

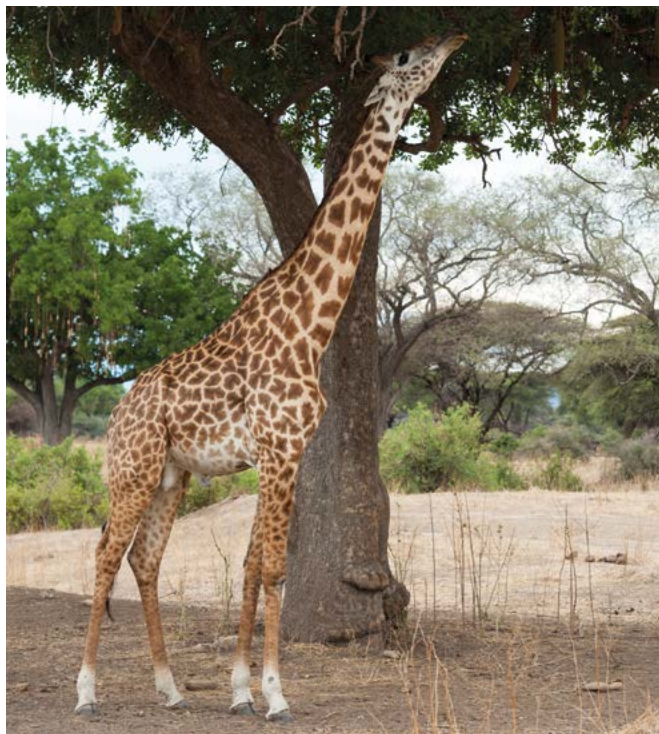
De Rufiji

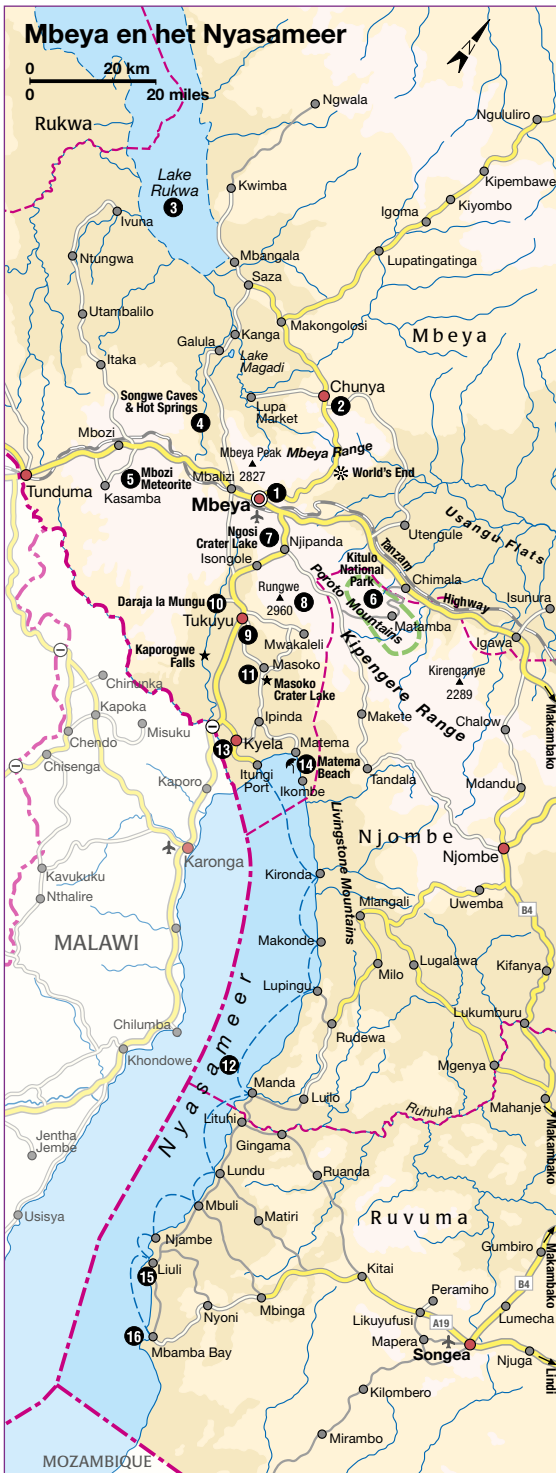
De Rufiji, die met zijn constant veranderende loop een doolhof van smalle kanalen met weelderig begroeide oe-

vers en open plassen creëert, geeft het Selous zijn bijzondere karakter. U kunt de rivier het best verkennen tijdens een van de tochten met motorboten die door de meeste kampen in het reservaat worden aangeboden. Zandbanken met reusachtige krokodillen komen plotsklaps tot leven wanneer de boot nadert en de prehistorische dieren met een luide plons onder het wateroppervlak glijden.

Afrikaanse nimmerzatten en Afrikaanse lepelaars zoeken met hun snavels het ondiepe water af, bonte

Giraf bij een baobab in het Ruaha National Park.

uit van een rondrit die u in de droge tijd in één dag kunt maken, mits u over een terreinwagen beschikt. Ongeveer 22 km van Mbeya bereikt u **World's End**, dat een weids uitzicht over de droge Usangu Flats biedt.

Een langere, zuidelijker route terug naar Mbeya voert via Makongolosi en Saza naar Mbalizi aan de Tanzam Highway. Onderweg ziet u in de buurt van Kanga **Lake Magadi** liggen, circa 5 km ten oosten van de weg. Het meer ziet tussen juli en oktober vaak roze van de flamingo's.

Lake Rukwa

De wegen in de omgeving van Chunya bieden uitzicht op **Lake Rukwa** ③, een uitgestrekt alkalisch moeras in een onherbergzame zijtak van de Rift Valley, waar praktisch geen mens woont. Op de Rukwa Floodplain komt veel wild voor, waaronder een plaatselijke populatie puku's, grote aantallen nijlpaarden en krokodillen en een ongelooftjke concentratie watervogels.

Rukwa is een echte wildernis. In dit gebied bent u volledig op uzelf aangewezen, wat betekent dat u alle reserveonderdelen voor uw voertuig, brandstof, voedsel, drinkwater en kampeerspullen zelf moet meenemen. Vanuit Chunya rijdt u in twee uur in noordwestelijke richting via Saza en Mbanga naar de steeds wisselende oever van het meer. U kunt ook de onverharde weg van Galula Mission naar Totoe volgen. Een derde toegangsroute gaat over het Ufipa Plateau ten westen van Sumbawanga (aan de weg tussen Tunduma en Mpanda).

Omgeving van Songwe

Volg de Tanzam Highway vanuit Mbeya naar het westen. Na 25 km bereikt u het dorp **Songwe**, waar u rechts afslaat. U rijdt door een kalksteengroeve met kleine kalkovens tot u na 10 km bij de roze-marmergroeve arriveert waar zich de **Songwe Caves & Hot Springs** ④ bevinden. De grotten zijn door erosie in een kalksteenklim ontstaan. Ze

TANZANIA & ZANZIBAR

REISINFORMATIE

VERVOER

Vervoer naar Tanzania.....	242	Telecommunicatie.....	259
Met het vliegtuig.....	242	Tijdzone.....	259
Vervoer in Tanzania.....	242	Toeristenbureaus.....	259
Met het vliegtuig.....	242	Toiletten.....	259
Met de boot.....	243	Touroperators.....	260
Met de trein.....	243	Uit eten.....	260
Vervoer in de stad.....	244	Uitgaan.....	261
Met de auto.....	244	Veiligheid en criminaliteit.....	261
		Vrouwelijke reizigers.....	262
		Websites.....	262
		Winkelen.....	262

PRAKTISCHE INFORMATIE

Accommodatie.....	246
Alarmnummers.....	246
Ambassades en consulaten.....	246
Buitenactiviteiten.....	246
Douanevoorschriften.....	247
Elektriciteit.....	247
Entreegeld.....	247
Etiquette.....	248
Feestdagen.....	248
Festivals.....	248
Foaien.....	249
Fotografie.....	249
Gehandicapte reizigers.....	250
Geldzaken.....	250
Gezondheid en medische zorg.....	251
Homoseksualiteit.....	254
Internet.....	254
Kaarten en plattegronden.....	254
Kinderen.....	254
Kleding.....	255
Klimaat.....	256
Maten en gewichten.....	256
Media.....	256
Nationale parken.....	256
Openingstijden.....	257
Post.....	257
Reisbudget.....	257
Religie.....	258
Studenten.....	259

TAAL

Basisregels.....	263
Begroetingen.....	263
Dagen van de week.....	263
Getallen.....	263
Gezondheid.....	263
In een restaurant.....	263
Maanden van het jaar.....	264
Noodgevallen.....	264
Plaatsbepaling.....	264
Vervoer.....	264
Winkelen.....	264
Woorden en zinnen.....	264

LEZENSWAARD

Autobiografieën en brieven.....	265
Andere <i>Insight Guides</i>	265
Dieren in het wild.....	265
Fictie.....	265
Geschiedenis.....	265
Kinderboeken.....	266
Natuurgidsen.....	266
Reisverhalen.....	266
Fotoverantwoording.....	267
Colofon.....	268
Index.....	269

VERVOER

VERVOER NAAR TANZANIA

Met het vliegtuig

Tanzania is met het vliegtuig goed bereikbaar. De belangrijkste internationale luchthaven is **Julius Nyerere International Airport** in Dar es Salaam. Ook gaan er enkele internationale vluchten naar **Kilimanjaro International Airport**, halverwege Arusha en Moshi, en naar **Zanzibar International Airport**, op het eiland Zanzibar.

Vanaf Amsterdam vliegen onder andere KLM en Kenya Airways (soms met tussenstop) naar Dar es Salaam, Zanzibar en Kilimanjaro. Vanuit Brussel kunt u met KLM via Amsterdam vliegen. Het is soms goedkoper om met een Afrikaanse luchtvaartmaatschappij te vliegen (met tussenstop).

Luchthavens

Dar es Salaam

Julius Nyerere International Airport (luchthavencode: DAR; tel. 022-2844095; www.taa.go.tz) ligt 15 km ten westen van de stad en is goed toegerust: u vindt er een wisselkantoor, pinautomaten, faciliteiten voor rolstoelen, taxistandplaatsen en hotelinformatie. Vluchtinformatie is lastig te verkrijgen; u kunt het beste direct contact opnemen met de luchtvaartmaatschappij, of anders met de luchthaven.

Zanzibar

Het 5 km ten zuiden van Stone Town gelegen Zanzibar International Airport (luchthavencode: ZNZ; tel. 024-2233979) biedt een wisselkantoor en diverse standplaatsen voor taxi's en lokale busjes (*dala-dala's*). Een taxi is veel duurder dan een busje (ca. \$ 15-25), maar wel de moeite waard, aangezien u in Stone Town gemakkelijk

kunt verdwalen. Als u een (strand-) hotel hebt geboekt, is de transfer naar het hotel meestal al bij de prijs inbegrepen.

Kilimanjaro

Kilimanjaro International Airport (luchthavencode: JRO; lokaal vaak aangegeven met KIA; tel. 027-2554252, www.kilimanjaroairport.co.tz) ligt grofweg 45 km ten oosten van Arusha, halverwege de weg naar Moshi. Er zijn taxi's beschikbaar, en sommige luchtvaartmaatschappijen bieden een pendeldienst naar de hotels. De meeste safariondernemingen hebben hun eigen pendelbusjes van en naar de luchthaven.

Luchtvaartmaatschappijen

De volgende maatschappijen vliegen vanaf Amsterdam en/of Brussel naar de luchthavens van Dar es Salaam, Zanzibar of Kilimanjaro:

KLM-Air France

Tel. 020-4747747

www.klm.com

Kenya Airways

Tel. 020-4747747

www.kenya-airways.com

VERVOER IN TANZANIA

Met het vliegtuig

Naast de drie internationale luchthavens (Dar es Salaam, Kilimanjaro en Zanzibar) zijn er nog tientallen lokale vliegvelden en landingsbanen. De belangrijkste is **Arusha Airport** (luchthavencode: ARK), in de zuidwestelijke buitenwijken van de stad. Dit is het centrale vertrekpunt voor vluchten met een licht toestel naar de nationale parken in het noorden; ook gaan er op gezette tijden vluchten van en naar Zanzibar en Dar es Salaam. Vanwege de grote afstanden en de slechte staat van de mees-

te wegen is het vliegtuig een van de belangrijkste vormen van binnenlands transport. In de meeste nationale parken is er minimaal één landingsbaan; in de grotere parken zijn er altijd meerdere. Diverse binnenlandse maatschappijen en charterbedrijven bieden vluchten door het hele land op al dan niet vaste tijden.

Binnenlandse luchtvaartmaatschappijen

Auric Air

Mob. 06-88723274

www.auricair.com

Kleine maatschappij met vluchten vanuit Mwanza en Dar es Salaam naar diverse minder gebruikelijke bestemmingen als Bukoba, Iringa, Pemba, Ruaha, Selous en Songea.

Coastal Aviation

Mob. 07-52627825

www.coastal.co.tz

Gevestigde luchtvaartmaatschappij, met vaste vluchten naar de meeste nationale parken en naar Arusha, Dar es Salaam, Mwanza, Kilwa, Mafia, Pemba, Pangani, Tanga en Zanzibar.

Precision Air

Dar es Salaam

Diamond Plaza, hoek Mirambo

Street/Samora Avenue

Tel. 022-2191000

Arusha

Safari Hotel Building, Boma Road

Tel. 027-2545489

Zanzibar

Muzammill Centre Building,

Mlandege Street

Tel. 024-2234521

www.precisionairtz.com

Deze grootste binnenlandse luchtvaartmaatschappij vliegt op Arusha, Bukoba, Dar es Salaam, Kigoma, Kilimanjaro, Mtwara, Musoma, Mwanza, Tabora en Zanzibar. Ook vliegt Precision Air op Kenia, de Comoren en de Verenigde Arabische Emiraten.

Regional Air Services

Mob. 07-84285753

PRAKTISCHE INFORMATIE

A

Accommodatie

Tanzania heeft een breed aanbod aan accommodatie. Aan de ene kant zijn er prachtige, luxe lodges en aan de andere kant groezelige hotelletjes met kakkerlakken - en daartussenin neemt het aantal mogelijkheden gestaag toe. De keuze bestaat uit onder andere kampeerterreinen, die meestal in een nationaal park liggen, bed and breakfasts (die soms 'board and lodgings' worden genoemd en vaak deel uitmaken van een bar) en traditionele houten *banda's* (huisjes), die u vooral langs de kust en in de bergen vindt. Budgetaccommodatie is er in de vorm van enkele hostels met slaapzalen en een gemeenschappelijke keuken. Zanzibar heeft verreweg de grootste keus aan onderkomens, met prijzen voor elk budget. Kamperen is niet toegestaan op de eilanden.

Hotels in Tanzania rekenen 18 procent btw: controleer bij het reserveren of dit al bij de prijs is inbegrepen. In het hoogseizoen (juni tot september) gaan de prijzen omhoog, dus houd daar bij het reserveren rekening mee.

In de meeste grote en middelgrote hotels worden creditcards geac-

Alarmnummers

Ambulance/brandweer/politie: (vasteland) 112

Ambulance/brandweer/politie: (Zanzibar) 999

Politie: 022-2117362 (Dar es Salaam), 027-2503641 (Arusha), 024-2235669 (Zanzibar)

Flying Medical Service: (Arusha) 07-59367367; Flying Doctors: (Arusha) 07-19881887, 07-45716581 of 06-84818071

cepteerd; in kleinere en goedkopere hotels dient u contant te betalen.

Ambassades en consulaten

In Nederland

Ambassade van Tanzania

Alexanderveld 87
2585 DB Den Haag
Tel. 070-2156550
www.tanzaniaembassy.nl

In België

Ambassade van Tanzania

Franklin Rooseveltlaan 72
1050 Brussel
Tel. 02-6406500
www.tanzaniaembassy.be

In Tanzania

Ambassade van Nederland

Umoja House, 4e verdieping
Garden Avenue
Dar es Salaam
Tel. 022-2194000
www.nederlandwereldwijd.nl/landen/tanzania

Consulaat van Nederland

Arusha International Conference Centre (AICC), 5e verdieping
Ngorongoro Wing, kamer 554/555
Arusha
Tel. 027-2050065

Ambassade van België

Barack Obama Road 5
Postbus 9210
Dar es Salaam
Tel. 022-2112688
tanzania.diplomatie.belgium.be

B

Buitenactiviteiten

Wandelen

Veel mensen kiezen vanwege het moeizame transport, de hoge entreeprijzen voor auto's in nationale

parken en een gebrek aan kennis van het gebied voor een georganiseerde tocht.

U kunt uitstekende wandel- en trektochten maken in de Ngorongoro Conservation Area, de Mahale Mountains, op Mount Hanang, de Uluguru Mountains en in het Udzungwa Mountains National Park. Op Zanzibar kunt u aangename, rustige dagtochten maken in het Jozani Forest. In Dar es Salaam organiseert de Wildlife Conservation Society wekelijks vogelobservatietochten.

Watersport

Echte watersportliefhebbers komen vooral aan de kust en op de eilanden aan hun trekken; daar is van alles mogelijk, van snorkelen en vissen tot surfen en zeilen.

Duiken en snorkelen

Vooraf rond de onderduikers hoog aangeschreven eilanden Zanzibar en Mafia zijn er goede mogelijkheden om te duiken en te snorkelen. Er zijn hier bovendien diverse afgelegen stranden die zorgen voor idyllische plaatjes in en rond het water.

Duikexcursies worden verzorgd door strandhotels en reisorganisaties. Voor de kust van Dar es Salaam zwemmen soms haaien, dus informeer voor u boekt eerst naar de lokale situatie.

De beste tijd om te snorkelen is 's ochtends tussen 9.00-10.00 uur. Het water is in de zomer het helderst.

Zwemmen

Het is op het heetst van de dag altijd lekker om even uit te blazen bij een zwembad. De meeste grote hotels in Tanzania hebben een zwembad; sommige zijn tegen een kleine entreeprijs openbaar toegankelijk. Langs de kust en op de eilanden is het echter veel aantrekkelijker om de zee in te gaan.

BASISREGELS

Het Swahili wordt in rap tempo de internationale taal van Afrika en zal daarmee een van de belangrijkste talen ter wereld zijn. Hoewel de uitspraak tamelijk eenvoudig is, vergt het beheersen van de taal enige oefening. Elke letter wordt heel duidelijk uitgesproken, tenzij deze onderdeel is van een lettergroep. Als een letter twee keer wordt geschreven, wordt deze ook twee keer uitgesproken. De klemtoon ligt vrijwel altijd op de twee na laatste lettergreep.

Klinkers

a als in 'kalm'
e als in 'veel'
i als in 'bier'
o als in 'boot'
u als in 'koe'

Medeklinkers

dh als in het Engelse 'this'
th als in het Engelse 'thing'
gh als in 'lach'
ng als in 'hangen'
ng als in het Engelse 'finger'
ny als de 'nj' in het Engelse 'onion'
ch als in 'tsja'
g als in het Engelse 'get'

DAGEN VAN DE WEEK

Maandag *Jumatatu*
Dinsdag *Jumanne*
Woensdag *Jumatano*
Donderdag *Alhamisi*
Vrijdag *Ijumaa*
Zaterdag *Jumamosi*
Zondag *Jumapili*

GETALLEN

0 *sufuri/ziro*
1 *moja*

2 *mbili*
3 *tatu*
4 *nne*
5 *tano*
6 *sita*
7 *saba*
8 *nane*
9 *tisa*
10 *kumi*
11 *kumi na moja*
12 *kumi na mbili*
20 *ishirini*
21 *ishirini na moja*
22 *ishirini na mbili*
30 *thelathini*
40 *arobaini*
50 *hamsini*
60 *sitini*

☺ Begroetingen

Beleefdheid is erg belangrijk in Tanzania, dus neem de tijd voor begroetingen. Schud indien mogelijk iemand de hand en let op hoe mensen elkaar begroeten. Als u zich niet verder verdiept in het Swahili, probeer dan de volgende beleefdheden te gebruiken:

Begroeting (van een ouder

persoon): *Shikamoo...*

...oudere *Mzee*

...vrouw die oud genoeg is om

kinderen te kunnen hebben

Mama

...man die oud genoeg is om

kinderen te kunnen hebben *Baba*

Antwoord: *Marahaba*

Hoe gaat het met u...?

Hujambo...?

...meneer *Bwana*

...mevrouw *Bibi*

Antwoord: *Sijambo* (of *Jambo* als u

overschakelt naar het Engels)

Hello *Salama/jambo* (*jambo* is

voornamelijk voor buitenlanders

- antwoord *jambo* als u Engels

wilt spreken, of *sijambo* als u

wat zinnen in het Swahili wilt

proberen).

70 *sabiini/sabini*

80 *themanini*

90 *tisiini/tisini*

100 *mia*

200 *mia mbili*

1000 *elfu (moja)*

GEZONDHEID

Ziekenhuis *Hospitali*

Kliniek *Zahanati*

Eerste hulp *Huduma ya kwanza*

Dokter *Daktari*

Tandarts *Daktari wa meno/Mganga wa meno*

Ik ben ziek *Naumwa*

Het doet hier pijn *Inaumwa hapa*

Ik heb koorts/hoofdpijn *Nina homa/*

kichwa kinamua

Ik ben diabetisch *Nina dayabeti*

Ik ben allergisch voor... *Nina aleji ya...*

Ik ben zwanger *Nina mimba*

Ik ben gestoken door... *Niliumwa na...*

IN EEN RESTAURANT

Ober/serveerster! *Bwana!/Bibi!*

Menukaart *Orodha ya chakula*

Ontbijt *Chakula cha asubuhi*

Tafel *Meza*

Fles *Chupa (ya)*

Vork *Uma*

Mes *Kisu*

Lepel *Kijiko kikubwa* (eetlepel)

Zout *Chumvi*

Zwarte peper *Pilipili*

Soep *Supu*

Vis *Samaki*

Kip *Kuku*

Vlees *Nyama*

Vegetarisch *Wasiokula nyama*

Groenten *Mboga*

Salades *Saladi*

Fruit *Matunda*

Brood *Mkate*

Drankjes *Vinywaji*

Water *Maji*